

Zaandam, 21 december 2021

Woningbouw en gezondheid bewoners rond Schiphol in het geding door nieuw Regeerakkoord

Geacht gemeenteraadslid,

Na lang formeren is vorige week het nieuwe Regeerakkoord gepresenteerd. Hierin worden geen concrete oplossingen voor de klimaat- en omgevingsimpact van Schiphol genoemd. Het nieuwe kabinet gaat een 'integrale aanpak' maken waarbij zowel de omgeving wordt ontlast, als de hub-functie van Schiphol gewaarborgd blijft.

Echter, Schiphol functioneert al jaren buiten haar grenzen. Handhaven van Schiphol in haar huidige vorm is achterhaald en onverstandig voor de regio en haar inwoners. Een toekomstbestendig Schiphol is een luchthaven die past in de regio. Dit komt door de volgende zaken:

Juridisch onhoudbaar en fataal voor de natuur

Schiphol heeft geen Natuurbeschermingswetvergunning om 500.000 vluchten uit te voeren. Voor een nieuwe vergunning geldt de referentiedatum 2004 en de stikstofuitstoot die samenhangt met de hoeveelheid vluchten in dat jaar. Dat is maximaal 400.000 vluchten per jaar.

Geen woningbouw mogelijk

In de Metropoolregio Amsterdam (MRA) kunnen '70.000 huizen niet worden gebouwd'¹. Oorzaak is de geluidsoverlast veroorzaakt door de grote hoeveelheid vluchten op Schiphol, in combinatie met de locatie van de luchthaven midden in de Randstad. Deze beperking geldt niet alleen voor de MRA. Ook in uw gemeente komen woningbouwplannen in de knel. Dit maakt het onmogelijk om tot 2030 de in Noord-Holland benodigde 165.000 en in Zuid-Holland 150.000 woningen te bouwen om het woningtekort aan te pakken.^{2,3}

Om inwoners beter te beschermen wordt vliegtuiggeluid in de Omgevingswet voor het eerst eerlijk meegeteld en gecombineerd met geluidshinder uit weg, rail, industrie en luchtvaart. In grote delen van Noord-Holland en Zuid-Holland wordt zichtbaar dat het 'akoestisch leefklimaat' hiermee 'tamelijk slecht' tot 'zeer slecht' is. Uit een quickscan van de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS) blijkt dat een derde van de woningbouwplannen hiermee onder druk komt te staan.⁴

Gezondheid omwonenden en medewerkers in het geding

Voor Schiphol geldt op dit moment geen geldend Luchthaven Verkeerbesluit (LVB). In het LVB worden de geluidsnormen waarbinnen Schiphol moet opereren vastgelegd. Omdat er geen geluidsnormen zijn handhaaft de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) sinds 2015 "anticiperend" op de nieuwe normen. Omdat concreet zicht op legalisatie ontbreekt opereert Schiphol feitelijk illegaal. Het ILT waarschuwt dat de rechter het aantal vluchten op Schiphol kan beperken tot maximaal 420.000, om aan de illegale situatie een einde te maken.⁵

¹ Provinciale woonambassadeur voor Amsterdam, Lex Brans, 5 november 2021 Parool

² Provincie NH. Voldoende Woningen, [link](#).

³ Provincie ZH, Verstedelijking, [link](#).

⁴ Bestuurlijke Regie Schiphol (2021), Factsheet cumulatie luchtvaartgeluid, [link](#).

⁵ Arnoud Raeven (2021), ILT waarschuwt voor aanzienlijke reductie vluchten op Schiphol, [link](#).

Eerlijke normen ontbreken

Dit wil niet zeggen dat omwonenden met nieuwe normen (een nieuw LVB) adequaat beschermd zijn. Onderzoek van de GGD wijst uit dat mensen ver buiten het gebied waar dat toegestaan is (48dB(A) contour) ernstig hinder en slaapverstoring ervaren door Schiphol.⁶ Natuur en Milieufederatie Noord-Holland (MNH) deed onderzoek naar slaapverstoring in de Schiphol regio en vond uit dat minimaal 40.000 mensen slaapverstoring ervaren (twee keer zo hoog als gemeld door Schiphol).⁷

Hinder en slaapverstoring leiden naar serieuze gezondheidsrisico's voor bewoners van uw gemeente. Uit onderzoek van de GGD blijkt dat 60% van de mensen die slaapverstoring ervaren door luchtvaartgeluid ook medische klachten hebben. Deze klachten lopen uiteen van stress op het werk tot hart- en vaatziekten. Ook zorgen deze klachten voor verhoogd medicijngebruik.⁸

Hoge concentraties fijnstof

Onderzoek van het RIVM wees bovendien uit dat er hoge concentraties fijnstof rond Schiphol zijn en dat fijnstof zorgt voor korte termijn ademhalingsklachten.⁹ Het onderzoek naar de lange termijneffecten volgt begin 2022. Zembla maakte een uitzending waaruit blijkt dat platformmedewerkers vaak chronisch ziek worden en vroegtijdig sterven als gevolg van ultrafijnstof uitstoot op Schiphol. Hier wordt momenteel niet op gehandhaafd terwijl in andere landen, zoals Denemarken, wordt erkend dat ultrafijnstof schadelijk is voor de gezondheid.

Wat is nodig?

De Natuur en Milieufederatie Noord-Holland, Bewoners Omgeving Schiphol en Werkgroep Toekomst Schiphol roepen u op om, samen met uw wethouder Luchtvaart, bij de nieuwe minister van I&W en de Tweede Kamerleden die Luchtvaart in portefeuille hebben, aan te dringen op het volgende:

- Het aantal vluchten moet zo snel mogelijk dalen tot een niveau dat past binnen de natuurvergunning en de aanvaardbare geluidsoverlast. In de praktijk zal dit betekenen dat terug moet worden gegaan naar 400.000 vluchten of minder. Bij weloverwogen selectie van belangrijke bestemmingen en vluchten zal Nederland desondanks zeer goed bereikbaar blijven voor alle passagiers van en naar Nederland. Daarmee blijft ons land een aantrekkelijke vestigingsplaats voor internationaal opererende bedrijven. Schiphol kan een hub blijven, maar wel een veel innovatievere hub. Daarvoor kunnen de bewoners passende oplossingen aangeven. Extreem goedkope stedentrips moeten vervallen en de Hogesnelheidslijn moet, zoals in het coalitieakkoord staat, korte vluchten overnemen.
- De luchtvaartwethouders hebben het principe "*Eerst zien dan geloven*" voor de geluidshinder van Schiphol geïntroduceerd. Dat betekent dat ze willen zien dat de geluidshinder van Schiphol aantoonbaar afneemt. Zorg ervoor dat de nieuwe Minister van I&W dit principe ook echt hanteert.
- Daarvoor is het nodig om nieuwe geluidsnormen in te voeren. In de vorm van een geheel nieuw Normen en Handavingsstelsel (LVB 2) voor Schiphol. Belangrijk is dat dat stelsel niet alleen uitgaat van de gemiddelde berekende geluidsnormen in termen van ernstig gehinderden voor heel Schiphol, maar ook rekening houdt met factoren die geluidshinder en gezondheidsproblemen veroorzaken bij omwonenden. Hierbij moet u denken aan: hinderbeleving, hoogte van overvliegend verkeer,

⁶ GGD Kennemerland (2017), [Belevingsonderzoek naar hinder en slaapverstoring vliegverkeer Schiphol 2016 regio Kennemerland](#), [link](#).

⁷ MNH (2018), Ervaren geluidshinder Schiphol anderhalf keer hoger dan gerapporteerd, [link](#).

⁸ GGD Kennemerland (2020), Geluidshinder en Slaapverstoring van vliegverkeer in de wijde omgeving van luchthaven Schiphol, [link](#).

⁹ RIVM (2019), Ultrafijn stof rondom Schiphol heeft effect op gezondheid, [link](#).

piekgeluid van een overvliegend vliegtuig, hoe lang het geluid aanhoudt, hoe vaak vliegtuigen overvliegen, perioden met rust, op welk tijdstip vliegtuigen overvliegen en grondgeluid. Ook moet u denken aan uitstoot die schadelijk is voor de gezondheid; fijnstof en ultrafijnstof. Al deze factoren moeten worden gemeten en deze metingen moeten ook onderdeel worden van de norm.

- Het is belangrijk dat Ministerie, provincie en gemeenten met de bovenstaande onderdelen een basiskwaliteit leefomgeving op lokaal niveau definiëren die ook echt gelijkwaardige en voldoende bescherming biedt vanuit het punt van gezondheid.
- Zet een monitor op waarmee de geluidsbelasting in de regio's en de gezondheidseffecten daarvan voortdurend in kaart worden gebracht. Geen groei voordat de gezondheidseffecten voor bewoners volledig in kaart zijn gebracht en die gezondheidseffecten ook echt verminderen.
- Wonen en vliegen gaan niet samen, meer woningen en meer vliegtuigen al helemaal niet. Roep de politici in Den Haag expliciet op te kiezen voor woningbouw in een gezonde leefomgeving en daarmee voor krimp van Schiphol.

Met vriendelijke groet,

Sijas Akkerman
Directeur Natuur en Milieufederatie Noord-Holland

Matt Poelmans
Voorzitter Bewoners Omgeving Schiphol

Hans Buurma
Voorzitter Werkgroep Toekomst Luchtvaart

Vragen of informatieverzoeken naar aanleiding van deze brief kunnen worden gericht aan Thijs Maartens, projectmedewerker luchtvaart bij de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland, via mnh@mnh.nl